

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 127

Maribor, torek 5. junija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 12
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Milijonska tatvina v Kranju

DRZEN VLOM V PODRUŽNICO ZADRUŽNE GOSPODARSKE BANKE V KRANJU. — ŠKODA ZNAŠA OKOLI 300.000 Din.

KRANJ, 5. junija. V minuli noči je bil izvršen v tukajšnji podružnici Zadrugne gospodarske banke drzen vlom, ki je prinesel vlomilcem bogat plen. Podružnica je na najbolj prometnem kraju tik hotela »Pri pošti«. Ko so danes zjutraj prispeli uradniki v urad, so opazili, da so bila vrata iz predsobe v prvo pisarno vlomljena, v blagajniški sobi pa ključavnica strta. V blagajni sami je bila izrezana luknja v dolžini 30 cm in širini 15 cm. Blagajna je bila popolnoma izropana in

so vlomilci odnesli 250.000 Din v gotovini, 4.000 šilingov in manjše vsote raznih drugih tujih valut. Vlomilci so pustili na kraju vlomna vse vlomilsko orodje, ki je bilo sicer dokaj primitivno in priča, da vlomilci niso bili ravno preveč spretni in izvežbani v svojem poslu. Zlikovci so pobegnili preko sosednega vrta tamkajšnje vrtinarije na cesto, odkoder pa manjka za njimi vsaka sled. Iz Ljubljane je bila odposlana danes v Kranj kriminalna policija s policijskimi psi.

Monoštrska tihotapska afera pred Društvom narodov

POROČILO PREISKOVALNE KOMISIJE NEZADOSTNO IN NEPOPOLNO.

ŽENEVA, 5. junija. Svet Društva narodov bo jutri v tajni seji razpravljalo o monoštrski tihotapski aferi vojnega orožja na Madžarsko. Mala antanta bo zaštopala enotno, ker smatrajo tako Jugoslavija kakor tudi Češkoslovaška in Rumunija, da je poročilo preiskovalne komisije nezadostno in da je potrebna popolna preiskava te stvari.

PARIZ, 5. junija. »Echo de Paris« naglašja, da je poročilo tričlanske komisije o monoštrski aferi povsem nezadostno, zlasti še, ker ne ugotavlja namembne postaje pošiljke, čeprav je jasno, da je šlo

za tajen transport vojaškega materiala. Četudi pošiljka ni bila velike vojaške vrednosti, pa predstavlja vendarle veliko kršitev trianonske mirovne pogodbe, po kateri se je Madžarska zavezala, da ne bo dopuščala po svojem ozemlju transportov vojnega orožja iz inozemstva. Napačno je bilo tudi, da je madžarska vlada obravnavala stvar le s stališča železniškega in carinskega postopka, ni pa smatrala za potrebno, da bi stvar takoj preiskala in zaplenjeno orožje nemudoma uničila, temveč je preiskavo še ovirala.

Konec slave kitajskega diktatorja

TOKIO, 5. junija. Čim je maršal Čangsolin, pekinški diktator, po porazu svoje armade v boju z južnokitajskimi četami zapustil Peking in se odpravil z vlakom v smeri proti Mukdenju, je bil na njegov vlak v bližini postaje Laotaokao izvršen atentat. Več oseb maršalovega spremstva je postalo žrtev atentata, maršal sam pa je bil le neznatno ranjen.

TOKIO, 5. junija. Po vestih iz Pekinga je bil maršal Čangsolin pri večerajšnjem atentatu mnogo bolj nevarno ranjen, kakor se je prvotno domnevalo. Oblasti so le zato prikrivale njegovo pravo stanje, ker so se bale, da bi vzbudila vest med maršalovo armado popolno demoralizacijo. Danes pa se je maršalovo stanje nenadoma tako poslabšalo, da so zdravniki izrazili bojazen, da ni izključen skorajšen nastop katastrofe.

LONDON, 5. junija. Atentat na maršala Čangsolina je vzbudil v tukajšnjih krogih veliko pozornosti. Vladni krogi izražajo bojazen, da se bo napetost med Kitajsko in Japonsko še povečala, kar bo imelo lahko za posledico nevarne zapletitve. Atentat je bil izvršen na ozemlju, ki je pod zaščito Japonske, vsled česar smatra Kitajska, da je Japonska odgovorna za napad.

Sezona prekmorskih poletov

NEWYORK, 5. junija. Nemška letalka Thea Rasche namerava 10. t. m. startati s svojim aparatom na polet preko oceana v Berlin. Spremljal jo bo pilot Ulrik Kennemann. Thea Rasche upa, da bo ob

ugodnem vremenu preletela ocean v 26 urah. Njen aeroplan bo imel novo radio-kazalo, ki bo neprestano avtomatično pokazalo, kje se aparat trenutno nahaja. Na aparatu bo vrh tega radio-postaja za oddajanje in sprejemanje. Stroški poleta so proračunjeni na 50.000 dolarjev.

NEW-YORK, 5. junija. Pilot Schulz in znana ameriška letalka Amalija Carheardt, ki sta sinoči startala v Bostonu, sta pristala v Novi Škotski. Čim izginejo megle, nameravata nadaljevati polet v London. Letalo je bilo poprej Byrdova last in ima 3 motorje.

Konferenca Male antante

PRAGA, 5. junija. Konferenca zunanjih ministrov držav Male antante je sklicana definitivno za 20. junija v Bukarešto. Posvetovanja bodo trajala tri dni. Istočasno se bo vršil tudi sestanek novinarske Male antante.

Odprava vizumov s Češko in Avstrijo

PRAGA, 5. junija. Jugoslovanska vlada je danes oficijelno obvestila češkoslovaško vlado, da je s svoje strani s 1. junijem ukinila vizume za češkoslovaške državljane. S 15. junijem bo tudi češkoslovaška ukinila vizume za jugoslovanske državljane.

DUNAJ, 5. junija. Današnja »Neue Freie Presse« poroča, da se bo vršila o priliki nadaljevanja trgovinskih pogajanj med Jugoslavijo in Avstrijo tudi razprava o odpravi vizumov v medsebojnem prometu obeh držav. Ker je Jugoslavija že pristala na odpravo vizumov s Češkoslovaško, upa avstrijska vlada, da bo tozadevno dosežen sporazum tudi z Avstrijo.

Brez nade na rešitev generala Nobile in njegove posadke

PESIMISTIČNI GLASOVI POLARNIH RAZISKOVALCEV O MOŽNOSTI REŠITVE ZRAKOPLOVA »ITALIA«.

V petek poteče že 14 dni, odkar manjka vsaka sled za generalom Nobilem in njegovo posadko, ki se je vračala s poleta na Severni tečaj v izhodno lukko na Spitzberških otokih. Dan za dnem se sicer pojavljajo vesti o kakih zagonetnih znakih, iz katerih bi se moglo sklepati, da je general Nobile še pri življenju, toda dosedaj so se izkazale še vse te vesti kot preuranjene. Enako bo najbrže tudi z najnovejšim poročilom, da je ruska radio-postaja v Sutovnu sprejela zanimive znake, oddajane gotovo s kakim pomožnim aparatom, ker so bili jako slabi, iz katerih pa je bilo kljub temu mogoče dognati, da je general Nobile pristal z »Italio« na Franc Jožefovi deželi.

Že skoro vsi dosedanja polarni raziskovalci so izrazili svoje mnenje, ki pa je vse prej kot ugodno. Vreme je namreč v tem času v polarnih krajih skrajno neugodno, nad pusto pokrajino leži ledeno-mrzla megla in pričinja se lomiti led. Znameniti danski polarni raziskovalec, dr. Knut Rasmussen je izjavil, da je vse odvisno od tega, ali je bil Nobile prisiljen, da je pristal na ledu ali pa na odprtem morju. Ker ledene plasti ravno sedaj naglo razpadajo, se je najbrže zgodilo slednje. Ako pa se je zrakoplov dejanski spustil na vodo in je morda razsajal istočasno še vihar, potem ni nobenega dvoma, da je bila usoda nesrečnežev zapečaten v nekaj minutah.

Nesreča pri delu

Je zadela danes zjutraj 18letnega kovaškega pomočnika Jerneja Kovača iz Studencev. Kovinski drobci so ga tako močno ranili na vratu, da ga je morala rešilna postaja prepeljati v bolnico.

Samomor slovenske operetne pevke v Splitu.

Včeraj zjutraj so našli na polju zunaj Splita lepo, komaj 20letno operetno pevko Marijo Majhenič iz Mariborskega okraja mrtvo. Imela je prestreljeno srce. Poleg nje je ležal samokres, ročna torbica in dnevni zapisnik, na čegar zadnji strani je bilo napisano: »Pot k temu raku je strašna. Hrepenim po tebi, a zaman. Zdravstvuj moj ljubi — odpusti!« Pokojnica je nastopila še pred nekaj dnevi v splitskem gledališču z velikim uspehom v opereti. —

Nesreča našega hidroplana.

V soboto zvečer je krenil naš veliki hidroplan »Dod 209« še z dvema aparatom iz Boke Kotorske proti Crikvenici. Potoma je letala ujela huda burja, ki je potisnila hidroplan »Dod« pri otoku Pagu v morje. Štirje potniki, ki so se nahajali v zadnjem delu letala, so k sreči poskali v morje, še predno je aparat treščil v vodo. Pilot, narednik Pirc, je prišel pri skoku pod letalo in si je pri tem zlomil eno roko, dva mehanika pa sta bila lažje ranjena. Naši letalci so pokazali pri nesreči veliko prisotnost duha. Ponesrečence je rešil iz prisilne kopeli drugi aparat, ki se je takoj spustil na morje, vzel ponesrečence na krov in jih prepeljal v Pag, kjer jim je nudilo prebivalstvo prvo pomoč.

Nekdaj sodnik, sedaj zločinec.

Rudolf Fohn iz Trbiža ne bo imel dosti pravih sovrstnikov na svoji slabi poti in tudi nekdanji, ko je služboval pri sodišču, gotovo ni spoznal tipov današnje svoje vrste. Ko krađe, mu navadni pohlep ali ono, kar se kratkoročno imenuje tatinstvo ne more pregnati nagnjenj prirodozloca. Tako je iz prirodoslovnega kabineta mariborske gimnazije odnesel nekaj — orlovih peres, ki so lepa in vrednostna edino le za prirodoslovce. Del ukradenega blaga je imel v neki gostilni v Slov. Bistrici. Tako n. pr. dvokolo, mikroskop in še nekaj drugih aparatov v kazeti; zraven pa prepariranega — morskega ježa. Fohn čaka na obsodbo v zaporih mariborskega sodišča.

Pod sumom rokovernjaštva.

Iz Dravske doline je orožništvo privedlo v sodne zapore rokovernjaštva sumljivo četvorico. Koliko je na sumu, bo morala ugotoviti preiskava.

Ljubeznivo.

Predsednik: Docela nerazumljivo mi je, kako ste mogli z golo roko z enim samim udarcem ubiti Janeza? Obtoženec: Želite, da poskusim na vas ...?

Postransko.

Sodnik: Ste že bili kdaj kaznovani? Obtoženec: Radi neke klofute sem plačal 25 Din. Sodnik: Sicer niste bili kaznovani? Obtoženec: Ne! ... Pač, sedaj se sem spomnil, da sem njega dni sedel osem let v kaznilnici ...

V osrčju Slavonije

DARUVAR. — SLAVONSKE HRASTOVE ŠUME. — PAKRAC IN SLAVONSKA POŽEGA. — PAPOK IN JOVAN ČARUGA.

V morju solne luči se je kopal na svojem pobožnem gričku prijazen Bjelovar, ko sem se ozrl iz automobila nazaj, da mu zamahnem z roko v zadnje slovo. Cesta, še vedno vsa razruta, a široka in začrtana skoro čisto ravno preko dolin in nizkih gor, se je vlekla mimo prvih slavonskih hrastovih šum, razsežnih vasi, plodnih polj in nizkih vinogradov. Hiteli smo, da prevozimo čimprej svojo pot, toda vsled lukenj na cesti, smo dospeli v Daruvar komaj malo pred poldnevom. Vozili smo se po široki ulici, ograjeni z nizkimi hišami, ki ji ni hotelo biti ne kraja ne konca. Zelo slabo mnenje sem imel tedaj o slavonskem kopališču in zdravilišču za ženske bolezni, o Daruvaru. To slabo mnenje se je pa naenkrat spremenilo, ko smo pridržali po klancu navzdol na obsejni, lepi in čisto mestni glavni trg. Hiše so v tem spodnjem delu Daruvara prav čedne, večinoma so enonadstropne, so pa vmes tudi dvo- in celo tro nadstropne. Trgovine so docela velikomestne — imena pa zopet židovska. Tu je tudi centrala slovaške banke. »Česko-slovenská banka Daruvar« ima svojo lastno palačo, istotako podružnica »Prve hrvatske štedionice«. Dalje je na tem trgu velik hotel s kavarno in restavracijo, kakršne ni v Mariboru in postrežba je vredna največje pohvale. Tako hitro in dobro nismo bili postreženi nikjer, kakor tu. Pozna se, da računa Daruvar z okusom in običaji zunanjih kopaliških gostov. Tudi zdraviliške naprave so v Daruvaru prvovrstne, čeprav se z našo Rogaško Slatino le ne morejo primerjati.

Od Daruvara dalje proti Pakracu se vije cesta vedno pogostejše med slavonskimi hrastovimi šumami. Pokrajina postaja gorata, vse bolj in bolj podobna naši zeleni Štajerski. V Pakracu je ogromna lesna industrija s svojimi lastnimi železniškimi progami. Sploh je Pakrac, kjer sem opazil tudi že prve cirilske napise, industrijski kraj. Od Pakraca dalje proti Slavonski Požegi se vije cesta po zelenih dolinah. Če ne bi srečevali domačinov v narodnih nošah, bi bil prepričan, da se vozim nekje po okolici Rogaške Slatine. Tam na gričku pod višjo z gozdovi obraslo goro se ti smehljajo nasproti vas, tako zelo podobna našim štajerskim vasem. Na levi se dviga proti nebu strm stožec — zamenjal bil ga lahko z našim Bočem.

Nekaj kilometrov pred Slavonsko Požego se cesta razširi in postane ravna in gladka. Avto drži z brzino 80 km, in vedno bližje prihajajo zvoniki požeških cerkv. Požega! Mesto leži pod obronki vinskih gor in je podobno Čakovcu, le da so hiše lepše in da ima nekoliko impozantnih stavb. V Slavonski Požegi je več samostanov in konviktov, tu so veliki parni mlini, lepe trgovine in restavracije, kjer se toči vino iz domačih gor, ki je prav okusno, dasiravno je znatno cenejše kot naša pekrska, ljutomerska in jeruzalemska vina.

Iz ocenjevanja vina me je predramila godba. Požeški »Orli« v krojih so korakali po glavnem trgu in se pripravljali za naslednji dan, na praznik »Spasova«, kot pravijo Hrvati. Ogledali smo si to rano serenado in se odpeljali dalje. Tam za Slavonsko Požego se pokrajina razširi v vjlugasto ravnino, ki jo obrabljajo na severu in vzhodu grebeni gozdnatega Papoka. Vozili smo se za nevihto. Tam daleč doli nekje za Osijekom in Vojvodino je bilo nebo prevlečeno s temnimi oblaki, strele so švigale preko daljini nebesnih svodov. Cesta pred nami je postajala vedno bolj in bolj mokra in blatna, znamenje, da je še pred eno ali dvema urama lilo izpod neba na to lepo, zeleno in plodno pokrajino. Imeli smo srečo. Nevihta je šla pred nami; nismo je dohiteli.

Zahajalo je solnce, ko smo se bližali osrčju slavonskih šum. Daleč za nami na zapadu se je rdečilo nekončno nebo in v mislih sem pohitel tja gori k vam v Maribor in se pomešal med vrvenje na Glavnem mostu in gledal z vami isto večerno zarjo, kot tam doli, koder smo držali po mokri in hladni cesti. Kmetje so se vračali s polj in nas pozdravljali. Dekleta, odeta v okusne narodne vezenine in tkanine, so nam mahale z motikami in vilami v pozdrav in se smejale. Sploh te tu

vsi pozdravljajo in se ti ne more nikdar prigraditi, da bi ti priletel izza ogla v hrbet kamen, kakor pri nas v Sloveniji, kjer se ti to lahko prav često dogodi, posebno če se voziš z avtomobilom. Tam sredi polja nekje so pela slavonska dekleta:

Djevojčice, drugarice,
moje tijelo okitite,
okitite, suze runite,
spremajte me v taman grob...

Njihova pesem je bila turobna, a ljubka, kakor so ljubke one, ki morajo trošiti svoje mlade moči v trdem poljskem delu. Po vaseh so nas pozdravljali psi, ki imajo z avtomobili neznansko veselje. Očividno smatrajo avto za neko čudno, pošastno žival in se hudujejo na njo, ker zna hitreje teči kot oni.

Vse bolj in bolj smo se bližali velikim slavonskim gozdovom na Papoku, središču in kraljestvu slavnega Jovana Čaruge, a bližali smo se tudi noči, trdi, črni noči. Hiteli smo, kajti hoteli smo dospeti še tisti večer v Osijek. Cesta se je pričela dvigati, klanci so postajali vse bolj in bolj strmi, gozdovi pa gosti in temni. Iz temnih šum je zijala v nas noč, tajinstvena in polna spominov na Čarugo. Tod, po teh gozdovih, po tej pokrajini je Čarugova tolpa najbolj divjala. Tod leži največ njenih žrtev. Gori, že visoko pod prelazom, smo v mraku videli kamenito znamenje, postavljeno v spomin na tragično smrt ene izmed žrtev slavnega razbojnika. Zamislil sem se. Spodaj pod cesto prepad, nad cesto strme, obrasle skale, cesta ozka in strma. Če bi počil sedaj iz teme strel, če bi se prikazala pred nami Čarugova tolpa... Avto bi zdrčal v prepad, nihče in nikdar ne bi zvedel, kaj se je zgodilo... Toda Čaruge ni več, zadnje od njegove tolpe je istotako že dohitela kazen.

Vitkem premišljevanju se nam je dogodila prva nesreča. Odpovedale so luči. Ostali smo sredi gozdov v divji slavonski samoti. Zaman so bili vsi napor, luči niso hotele goreti. Počasi in previdno smo morali voziti dalje v temi, brez luči. Naša namera, da bi dospeli še tisti večer v Osijek, je splavala po vodi. Sklenili smo, da poskusimo na kakršenkoli način dospeti do 7 km oddaljenih Našic in prenočiti tam, na vzhodnem obronku temnega Papoka. In posrečilo se nam je!

Errah.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 5. junija ob 20. uri »Othello« ab. D. Kuponi.
Sreda, 6. junija ob 20. uri »Puščavnikov zvonček« ab. B. Premijera.
Četrtek, 7. junija »Puščavnikov zvonček« ab. C.
Petek, 8. junija ob 20. uri »Dva bregova« ab. D. Znižane cene. Zadnjikrat. Kuponi.
Sobota, 9. junija ob 20. uri »Ples v maskah« ab. C. Kuponi. Gostovanje ge. Mitrovičeve. Zadnjikrat.
Mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da poravnajo svoje ostale obroke najdalje do 10. t. m.

Kresovi sv. Cirila in Metoda.

Že v predvojnih časih je nacionalno zavest v ponemčenih krajih ob jezikovni meji močno utrjeval in pospeševal običaj, da so se na predvečer (4. julija) godu slovanskih bratov sv. Cirila in Metoda prižigali na vseh vrhovih kresovi širrom naše zemlje. Ta običaj leto za letom gineva. Kako žalostno je gledati z obmejnih gor v našo domovino, ki je ta večer mnogo premalo ožarjena s kresovi, medtem ko naši bratje na Koroškem in Primorskem s kresovi dokazujejo, da so trdno na straži. Družba sv. Cirila in Metoda poziva že sedaj vse svoje podružnice, planinstva in vsa nacionalna društva, učiteljsko, občino itd., da naj delajo na to, da se letos ob desetletnici ujedinenja zažgo kresovi na vseh vrhovih naše domovine, kar naj bi bil našim zaslužnim bratom viden znak naše čuječnosti in ljubezni do njih.

Spominjajte se CMD

Mariborski in dnevni drobiž

Nove zgradbe.

Mestni svet je na sinočni svoji seji izdal večje število gradbenih dovoljenj. Za one, ki so v velikih stanovanjskih skrbih, bo najvažnejša preureditev barak pred vojašnico vojvode Mišića v zasilna stanovanja. Takih stanovanj bo 16. — Uporabno dovoljenje je dobil tudi »Dom ubogih«. — Vse drugo se tiče privatne gradbenosti in uporabe. Tako je dovoljena zgradba treh manjših stanovanjskih hiš, oz. vil v Kettejevi, po ene pa v Stritarjevi, Koserjevi, Radvanjski in Betnavski. Dovoljena je tudi preureditev pekarnice v Jurčičevi, Himmelerjevega poslopja v Cvetlični ulici in Pristovčeve gostilne na Meljski cesti. — G. Cilenšku je dovoljena kantina poleg stavbišča delavske kolonije. Osmega junija bo v Ljubljani seja falske elektrarne. Za mestno občino se udeleži te seje ravnatelj električnega podjetja.

Iz poštne službe.

Za pogodbeno poštarico v Petrovcih je postavljena H. Bagar. — Uradnik R. Gselman je prestavljen iz Rogaške Slatine v Maribor.

Ljudska univerza v Mariboru.

Ruski večer v Narodnem domu bo v sredo 6. junija ob 8. zvečer. V prvem delu poje ga. Solovjeva ruske romance in arije (Glinka, Čajkovski, Rachmaninov itd., prof. Solovjev pa igra ruske glasovirske kompozicije. V drugem delu pa igra 60 fantov in deklet ruske gimnazije v Hrastovcu pantomimo s plesom in petjem »Zimska bajka«, ki predstavlja prekrasne ruske narodne običaje. Posebno opozarjamo, da se skoraj nič ne govori in bo igra slehernemu razumljiva. Popoldan ob 4. uri je otroška predstava. Vstopnice se dōbe v predprodaji (ga. Brišnik, g. Höfer). To je zadnja prireditve »Ljudske univerze« v tekoči seziji. Občni zbor bo v sredo 13. junija ob 8. zvečer.

Autoproga Maribor—St. Peter

je vendar odprta. Tako je prišlo po daljši borbi in na intenzivno zahtevo zainteresiranega občinstva do uresničenja dolgo zaželjene želje. — Da bo ustrezno tudi nedeljskim izletnikom, ker je St. Peter z okolico zelo priljubljena izletna točka in ker vodi od Sv. Petra na prijazne Zrkovce brod, bo avtobus vozil ob nedeljah in praznikih ob 14. uri od gostilne »Pri grozdu« na Aleksandrovi cesti.

Planinske kočje Savinjske podružnice SPD.

Sledeče planinske kočje Savinjske podružnice SPD so odprte: Hausenbillerjeva kočja na Mrzlici od 1. junija: samo ob nedeljah in praznikih ter ob sobotah popoldne; Frischaufov dom na Okrešlju od 17. junija, kočja na Korošici od 22. junija in kočja na Mozirskih planinah od 1. junija naprej. Koče v Logarski dolini in Celjska kočja so vse leto odprte. Vse te kočje so z vsem potrebnim preskrbljene. Poštni avto vozi dnevno ob 9. uri od Šmartna na Paki v Solčavo in se vrača ob 14. uri k vlaku ob 18. uri v Šmartno, ob nedeljah in praznikih pa ob 19. uri k vlaku ob 21. uri. Voznina za osebo 45 Din. Cesta od Kneza pri Solčavi v Logarsko dolino se že popravlja in se bo najbrže lahko že vozilo z avtom 23. junija v Logarsko dolino.

Mehikanski konzulat v Beogradu.

Mehikanska vlada je ustanovila za vso Jugoslavijo svoj konzulat v Beogradu in je imenovala za konzula dr. Rudolfa Voegelija. Vsi, ki se hočejo izseliti iz naše države v Meksiko, naj se obračajo samo na konzulat v Beogradu in ne na inozemske konzulate.

Kako se škropijo mestne ulice?

Nabava novega avto-škropilnika je bila zelo potrebna. Da dosedanj avto-škropilnik in stari škropilni vozovi ne obvladajo v zadostni meri svojega dela, je razvidno iz sledečega: Dolžina mariborskih cest in ulic znaša 35 km. Dnevno je treba poškopiti površino 351.000 m². Ker je treba škropiti najmanj dvakrat, je to že dobrih 700.000 m². V to svrhu se porabi 1.050.000 litrov vode. Avto-škropilnik prevozi 12 km na uro, ker se mora često oskrbeti z vodo, pa le polovico. Za enkratno škropljenje 35 km cest in ulic rabi 5 ur, za dvakratno pa 10. Avto-škropilnik s starimi škropilnimi vozovi vred ima večkrat celo 12 urno službo.

Produkcija gojencev Glasbene Matice.

Glasbena Matica vabi vse ljubitelje glasbenega napredka na produkcije svojih gojencev. Prva produkcija bo v sredo, dne 6. t. m. ob 16.30, druga pa v petek, dne 8. t. m. ob istem času in sicer v mali dvorani Uniona. Pri vsaki produkciji nastopi preko 50 gojencev deloma v solonastopih, deloma v duetih, kvartetih in ansamblih. Obe produkciji vodi ravnatelj g. Hladek-Bohinjski in celokupni učiteljski zbor. Vstopnice pri dnevni blagajni.

Narodno glasbeno društvo »Zvon« v Polčnanah

uprizeri v sredo, dne 6. junija ob 8. zvečer in v četrtek dne 7. jun. ob 1/4. popoldne češko veseloigro Dobri vojak Švejk v 14 slikah. Prireditve je polna zdravega smeha in humorja. Naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si jo ogleda. Igra je vzeta iz vojnega časa, ter bo vse, ki so le malo nosili vojaško suknjo, spominjala na slabe in tudi vesele vojaške doživljaje.

Trošarina na vino.

V Zagrebu se je vršil pred 14 dnevi kongres prečanskih gostilničarjev, hotelistrali proti nameravanemu načrtu trošarinskega zakona, ki ga namerava predložiti sedanja vlada narodni skupščini in določa povišanje trošarine od 35 par na 1 Din na liter. Ako bi tudi mariborska občina vztrajala na svojih dokladah, ki jih sedaj pobira, potem bi plačal mariborski gostilničar pri 300 litrih približno 2.000 Din na trošarini in občinskih dokladah. S tem bi bili kruto udarjeni ne samo gostilničarji temveč tudi producenti vina, ki so že itak v težki gospodarski krizi. Savez gostilničarjev v Zagrebu in Zveza gostilničarskih združenj za mariborsko oblast sta že ponovno intervenirala v Beogradu in pri mariborskih oblastih, da preprečita te nesrečne načrte sedanje vlade, ki groze uničiti slovensko vinogradništvo. Zanima nas sedaj še to, kaj bo ukrenil zastopnik Slovencev v vladi, dr. Korošec.

Gasilno društvo v Zrkovcih

pridei v nedeljo 10. junija ob 3. pop. na vrtu g. Al. Sela tombolo. Mestni avtobus za vožnjo v Zrkovce bodo na razpolago pri Veliki kavarni ob 1/3. naprej, za povratek pa istotako v Zrkovcih.

Veliko ljudsko veselico

pridei v četrtek, na Telovo, v vojašnici Kralja Petra (bivša kadetnica) »Jadranska Straža« v Mariboru. Nastopijo telovadna, športna in pevska društva. Zabava bo vsestranska. Začetek ob 3. pop.

Iz St. Ilje v Slov. goricah.

Kolesarji športnega društva »Perun« iz Maribora in drugo odlično občinstvo je v nedeljo dne 3. junija v obilnem številu posetilo veselico priljubljenega društva »Obmejni zvon«, ki se je vršila pri gosp. Baumanu v St. Ilju. Poleg tamburaškega koncerta z 10 izbranimi komadi (med temi tudi taki, ki jih je za tamburaše priredil član »Obmejnega zvona« g. učitelj Šeško), ki je bil podan z vso finosno, so ga. Petovar in gđ. Marica ter gospoda Novak in Petovar podali z vso dovršenostjo tudi burko »Ne kliči vraga«, v kateri je g. učitelj Šeško igral s pristrčno komiko tako ljubko nerodnega Mihca. Gospodu učitelju Sardoču kot zborovodnji in vsem članom gre za dovršenost prireditve vse priznanje. Goste je pozdravil s kratko dobrodošlico bivši predsednik »Obmejnega zvona« g. komisar finančne kontrole Gaberščik. Gospod Kavčič je kot predstavnik kolesarskega društva »Perun« imel kratek nagovor na športnike perunaše, ter je ob tej priliki razdelil zmagovalcem v dirkah častne košarice. Odlikovance je občinstvo živahno aklamiralo. Za tem je spregovoril še športnik akademik g. Ožbolt iz Zagreba ter priporočal glasbo in šport kot eminentno važni vzgojni sredstva za kulturni napredek naroda. Ples je zaključil prijetno zabavo.

Smrt preprečila vrnitev svobode.

Med kaznienci, ki so delali včeraj v Lajteršbergu pri tvrdki Wögerer, se je nahajal tudi 54 letni Ferdo Lang, katerega je samo še par tednov ločilo od toliko zaželjene svobode. Med delom je pa nesrečnega moža zadela kap in zrušil se je mrtev na tla. Poklicali so rešilno postajo, ki pa ni imela opravka. Rešilni voz je moral napraviti prostor — mrtvaškemu.

Poleti v vseмирje

NA RAKETNA LETALA MISLIJO ŽE DOBRIH 30 LET.

Po poskusu Frica Opela v Berlinu z raketnim avtomobilom si je šele svet na jasnem, da se že dolgo časa razmišlja o konstrukciji letal, ki bi zamogla preleteti velikansko razdaljo od enega planeta do drugega ter krožiti v toliki višini nad zemljo, da se ne bi bilo treba boriti z vetrovi in oblaki ter da bi izostale v visoki atmosferi vse one težave in zapreke, s katerimi so se morali boriti dosedanjí prekoceanski letalci.

Mnogi tehniki in pisatelji so se že ukvarjali z idejo konstrukcije letal z velikansko plinsko ali kako drugo pogonsko silo, niso pa imeli med seboj nobenih zvez in tako se raziskovanja posameznikov niso mogla razviti in izpopolniti. Raketni avto, izdelan v svetovni znani avtomobilski tovarni Opel-Werke, je šele združil zagovornike in raziskovalce vse-mirskega letala. O letalu, ki bi se lahko dvignilo v neznane višine ter odletelo od zemlje na Mars, je znanstveno prvi razpravljaval že pred 32 leti ruski učenjak K. E. Zjolkovski. Zastopal je isto idejo, ki je dovedla sedaj nemške tehnike do konstrukcije avtomobila, katerega ženejo plini raket, ki se lahko vžigajo v poljubnem številu. Zjolkovski je v svojih spisih priporočal razne pline, ki bi se mogli uporabiti v to svrhu. Njegov rojak Gorohov je pa precej let pozneje nekaj podobnega predlagal veliki francoski tvor-nici avtomobilov in letal Esnault-Pelterie in astronomu Tihovu na meteorološki postaji Pulkova. Tovarna se s stavljenimi predlogi ni hotela baviti, astronom Tihov se je pa v zadévo vglobil ter je tudi sam spisal par knjig o letalih in vozilih, ki bi bili gnani od koncentriranega plina.

Ta ruska dela so bila dolga leta ostalemu svetu nepoznana. Ruski znanstveniki niso imeli nobenih zvez z možmi, ki so na zapadu in v Ameriki po svoje razmišljali o isti zadevi.

Švedski major Unge je več let pred vojno dobil patent na iznajdbo raketnega vozila. Na strelišču v Mettenu je svojo iznajdbo tudi preizkusil. Ker je pa bila iznajdba posvečena vojaškim svrham, se o njej ni poročalo javnosti. Iznajditelj

je kmalu umrl, švedska vojska iznajdbe ni zamogla uporabiti in tako je delo tega iznajditelja zapadlo pozabljenju. Leta 1911. je pa Francoz René Lovin konstruiral iz čiste kovine letalo, čegar pogonsko silo je dajala posebna raketna baterija. Med njim in nemškim tehnikom Viljemom Gädike se je razvila velika polemika. Francoz je namreč trdil, da Zepelini niso sposobni za zračni promet v velikem obsegu, ker letijo prenizko in da ima bodočnost edino-le letalo, ki bo lahko plulo v 10.000 meterski višini.

Precejšnja pozornost sveta je pa vzbudil ameriški fizik, profesor Goddard, ki je s posebno knjigo razložil svetu svojo iznajdbo tako močnega plina, da se bo neke vrste letala lahko izstrelilo v poljubno daljavo in — če se bo hotelo — tudi do kakega drugega planeta. V svojem načrtu je pa imel eno samo plinsko raketo, katero bi se moralo že ob začetku poleta ali izstrelitve tempirati na zaželeno daljavo. Profesor Goddard ni mislil na to, da bi se s takim raketnim letalom vozili tudi ljudje. Misli je samo na aparat, na nekak »paket«, ki bi se lahko odposlal v poljubno višino. Današnjemu načrtu raketnega voza in letala se je najbolj približal nemški profesor Herman Oberth, ki je leta 1923 v Romuniji izdal svojo knjigo. Letalo njegovega načrta predvideva — kakor Opelova konstrukcija — rakete v baterijah, katere bi lahko pilot sproti užigal. Ta učenjak je šele po izdaji svoje knjige zvedel za raziskovanja svojega ameriškega vrstnika, dočim so mu bili starejši ruski, švedski in francoski načrti o raketnih letalih popolnoma nepoznani. V svoji knjigi je navedel, da bi se zamogla sestaviti plinska zmes, ki bi proizvajala toliko silo, da bi letelo tudi v brezračnem prostoru, v premaganje privlačljivosti našega planeta pa 11.192 metrov na sekundo.

Sedaj po poskusih z raketnim vozilom se da z gotovostjo pričakovati, da bodo vsa taka razmišljanja in raziskovanja dovedena v sklad in usmerjena v napredek in uspeh.

Megalomanija madžarskega magnata

Princ Windischgrätz, ki je bil te dni amnestiran, se v svoji palači v Budimpešti obnaša kakor kakšna znamenita in proslavljena osebnost. Svečano sprejema razne posete ter daje izjave, kakor da bi bil izvršil bogzna kako znamenito delo. Zgodovina gotovo nima zabeleženega amnestiranega zločinca, ki bi mogel kazati toliko nadutosti. Potuho mu daje seveda režim sam in njegovi listi, ki častijo amnestiranega falzifikatorja, kakor kakšno veliko in zaslužno osebnost. Na domu v Budimpešti so princa Ludvika Windischgrätzja obiskali poročevalci vladnih listov ter zvedeli od njega, da je svoj čas v ječi uporabil za veljavno študijo o svetovni vojni. Princ je pripovedoval o tem tako, da so najbrž vsi dobili vtis, da se je med vojno naredila na avstrijsko-madžarski strani velika napaka, ker se slavnemu princu ni dovolilo komandirati. Če bi on vodil vojno, bi bila Avstrija gotovo zmagala. Princ Windischgrätz pravi, da ima v delu obširno knjigo o poteku svetovne vojne ter da je točko za točko ugotovil vse od avstrijske strani zagrešene napake, obenem pa pokazal, kaj bi se bilo lahko storilo v dosego zmage. Eno samo vprašanje — je dejal princ — me je ves čas prevzemalo in sicer to, na kak način bi bili lahko zmagali. Na to vprašanje sem odgovor iskal ter ga končno tudi našel. Kdaj bo njegova slavna knjiga izšla, pa ni povedal.

Pet tisoč let staro veslo

Na Švedskem so našli gotovo najstarejše ladje na svetu. Strokovnjaki trdijo celo, da je eno veslo staro 5.000 let. Prazgodovinske ladje so izkopali iz močvirja v Dalekarliji. Starost so pa ugotovili po posebni novi metodi. Preiskali so namreč najnatančneje tla, v katerih so se nahajale starine in ker je dognano, v kateri dobi so se vdomačile na Švedskem razne rastline in razno drevje, se da tudi

sklepati o starosti prastarih lesenih predmetov. Tako na primer se je smreka udomačila na Švedskem ravno v Dalekarliji kakih 3.000 let pr. Kr. in ker so prastara vesla iz nekega drugega lesa, se da sklepati, da so najbrž še starejša. Prastare ladje so izdelane iz nekega hrastovini podobnega lesa, dolge so 14, široke pa 4 metre. O starosti se sklepa tudi na sledeči način: Geologi so ugotovili, da se švedska tla dvigajo. V stoletjih se dvigajo nad morsko površino za približno 8 centimetrov. Wikingove ladje so bile najdene 84 centimetrov nad današnjo morsko površino, bile so pa v pesku, popolnoma enakemu onemu v morju, in tako se da sklepati, da izhajajo iz dobe 300 do 400 let pr. Kr. Sedaj najdene ladje in vesla so pa še starejša in tako se jih ceni na okroglo 5.000 let.

Smrtni ostanki velikega slikarja brez lobanje

Oboževalci velikega španskega slikarja Goye so doživeli nenavadno neugodno presenečenje. Ko so bili namreč izkopani zemski ostanki velikega slikarja, ki so počivali v Chartreuse pri Bordeauxu na Francoskem, so našli dve okostji: eno je bilo majhno in celo, drugo — Goyevo — pa je bilo brez glave. Grobnica Goye je ležala na koncu pokopališča, precej osamljeno. Kaj se je zgodilo z glavo znamenitega slikarja? Vsa poizvedovanja so ostala zaman. Končno se je bilo treba pomiriti z usodo in prepeljati ostanke velikega slikarja brez glave v Španijo. Oblasti domnevajo, da je lobanja velikega slikarja ukradel najbrže kak fanatik frenologije, ki je vzbujala svoječasno v Bordeauxu mnogo zanimanja.

Brezčutnost.

Predsednik: Komaj je ostal pri življenju, tako ste ga pretolkli. Kaj pravite k temu? Se nič ne kesate svojega divjaškega čina?

Obtoženec: To prepuščam svojemu gospodu zagovorniku.

Je-li to čisti sport?

Smatramo za svojo novinarsko dolžnost, da obvestimo našo sportno javnost o položaju, kakršen je danes po zasluženih zmagi ISSK Maribora nad ASK Primorjem in kako se skuša z gotove strani tik pred sejo JNS, ki se bo vršila jutri zvečer, naslikati ta položaj v docela napačni luči.

O binkoštni tekmi ne bi bilo treba še enkrat povdariti, da jo je zgubil »Maribor« nezasluzeno. To so ugotovili brez izjeme vsi sportni poročevalci slovenskih novlin. In ker so bili merodajni krogi »Maribora« poleg ogromne večine udeležencev te ekme uverjeni, da je zgubil »Maribor« igro ne samo nezasluzeno ampak tudi krivično, se je »Maribor« poslužil pravice, ki pristojta vsakemu klubu — makar bi bil on iz province — in je vložil protest proti verifikaciji binkoštnih tekme. Poslovni odbor LNP je najprej zahteval izjavo sodniške sekcije ljubljanske, čije člani so videli tekmo. Soglasno je izjavila sekcija, da je »Maribor« krivično izgubil. Poslovni odbor je čisto razumljivo odredil ponovno tekmo.

Ker pa je vsa Ljubljana videla že pri prvi tekmi, da je mariborsko nogometno znanje najmanj tako solidno če ne še boljše kot ljubljansko in ker je pričelo Primorje dajati protestu Maribora popolnoma drugačen značaj, kakor ga je imel v žalostni resnici (v Ljubljani so namreč razmere tako žalostne, da je Primorje prepričano, da je protestiral »Maribor« le iz uslužnosti do Ilirije(!) samo da onemogoči njenega rivala na prvem mestu!) — za to Primorju ni bilo do ponovne tekme in se je obrnilo ne upoštevajoč druge instance upravnega odbora LNP takoj na JNS v Zagrebu z željo, da Savez sistira sklep posl. odbora. V Zagrebu so Primorjašem povedali, da obstajajo tudi za nje pravila in naj se pritožijo najprej na upravni odbor LNP. To se je zgo-dilo in druga instance je prvi sklep o ponovitvi tekme v celoti potrdila.

Ponovna tekma se je odigrala in Maribor je zasluženoma zmagal, česar ne taji nikdo, niti Primorjaši. Vsa poročila soglašajo v sodbi, da zasluži edino ISSK Maribor naslov prvaka Slovenije. To pa poraženemu ni prav in pričela se je hajka — bore malo sportna — na naslov JNS, ki naj na jutrišnji seji veriflcira prvo tekmo! Naj se tu prizadeti ozirajo na pravila, ki jasno določajo, da v slučaju enake odločitve druge instance sploh ni mogoča pritožba na Savez... Iz politike smo vajeni, da se neredko kršijo državni zakoni in ustava; čemu ne bi te prakse uvedli tudi v sportu? In Primorje ima v Zagrebu dosti osebnih znancev, ima na razpolago avtomobile in podobno... Na vse to gledamo mi v Mariboru s pomilovanjem in prezirom in smo prepričani, da ne pojdejo naši klubi te poti nikdar in nikoli: športno geslo je in ostane: bolje častno poginiti kot nečastno živeti!

Kdor se zanima, kake informacije pošiljajo prizadeti iz Ljubljane v Zagreb, naj čita današnji članek »Prilike u ljubljanskem nogometnom potsavezu« v »Jutarnjem listu«. Kolega sportni urednik je nasedel gotovo nevede informacijam, ki so od kraja do konca neresnične in dela člankar na podlag teh napačnih premis gorostasne sklepe v škodo »Maribora«.

Radovedni smo, koliko je še sportnega duha v naših sportnih instancah in kaki bodo sklepi: Upamo, da bo tudi ISSK Maribor storil svojo dolžnost!

TENIŠKI TURNIR PTUJ—ČAKOVEC

Na medklubskem teniškem turnirju, sta ga odigrala v nedeljo 3. tm. v Ptuj Slov. ten. klub Ptuj in Čakovečki ŠK, je zmagal Ptuj nad Čakovcem v razmerju 6:2, in sicer

Gospodje posamič: Sakotnik—Kovačič 6:3, 6:3; Honvery-Nyiri 3:6, 3:6; Jurko—dr. Franetović 1:0, 6:0, 6:8; Tobias—Sočič 6:2, 6:3; dr. Muhič—Legenstein 6:2, 7:5.

Dame posamič: gđ. Majžerjeva—gđ. Laszlo 6:4, 6:1

Gospodje v dvojce: Sakotnik—Honvery: Kovačič—Nyiri 6:1, 8:6; Jurko—Tobias: dr. Franetović—Legenstein 6:1, 6:2.

Mešana igra v dvojce: gđ. Majžer—Sakotnik : gđ. Laszlo—Nyiri je o-

stala radi prekinitve neodločena s stanjem 5:7, 6:1.

HAZENA V MARIBORSKEM OKROŽJU.

V nedeljo bi se bila imela vršiti prvenstvena tekma med družinama Mure in Ptuja v Ptuj. Ker pa Murašič ni bilo, so zgubile tekmo par forfait 0:6 v korist Ptuja in je stanje trenutno naslednje:

1. Ptuj	1 1 0 0 6:0 2
2. Maribor	1 1 0 0 9:5 2
3. Mura	2 0 0 2 5:15 0

Prva številka znači tekme, druga zmage, tretja neodločeno, četrta poraz, potem razmere danih in dobljenih golov ter končno točke za prvenstvo

Rapid v Leobnu.

Mariborski Rapid je v nedeljo gostoval v Leobnu na Gornjem Štajerskem in proti pričakovanju zgubil tekmo z Leobner Sportklubom 2:5 (0:3). Baje sta bila docela izven forme vratar Pelko in Klipstätter v napadu.

Z olimpijade.

Po včerajšnjih tekmah Italija—Španska 7:1 (4:0) in Egipt—Portugalska 2:1 (1:1) je danes prost dan. Jutri in v četrtek se bodo borili Italija, Argentina, Urugvaj in Egipt v predzadnjem kolu, v petek bo prost dan, v soboto borba za tretje mesto in v nedeljo odločitev za prvenstvo sveta.

Sokolstvo

Murska Sobota. V nedeljo, 3. junija, je priredil tukajšnji Sokol svoj redni javni nastop s sodelovanjem bližnjih društev in vzorne vrste iz Maribora. Prireditve je bila zelo dobro obiskana in se je vršila v vrtu gradu grofa Szaparyja. Pester spored je ovorila mariborska sokolska godba, ki je slavnostno zaigrala pod vodstvom br. Sušteršiča sokolsko koračnico, nakar je prikorakalo pogumno 13 moške dece iz Križevca pri Ljutomeru s svojim vodnikom načelnikom M. Tratarjem. Vaje, določene za marib. župni zlet — so pri teh najmanjših uspele kar najzadovoljivejše, točno in skladno. Tudi 18. naraščajnikov iz M. Sobote pod vodstvom nač. br. C. Hočevarja je izvajalo zelo zadovoljivo dve težki prosti vaji za zlet. Sledil je nastop 8 naraščajnic iz M. Sobote z istim vodnikom, z župnimi vajami, ki so bile izvajane lepo in z lahno eleganco. Članice (24) iz M. Sobote in bližnjih društev so pod vodstvom br. Žeja pokazale lepe skoplanske vaje dokaj skladno in umerjeno. Vzorna vrsta bratov iz Maribora je pod vodstvom žup. načelnika Mačusa podala res nekaj prav uspešnih vrhunskih vaj na drogu in bradlji. Člani (28) z br. C. Hočevarjem na čelu so kljub neskladnosti z godbo in nepravilni shvatbi vaj pri nekaterih društvih zelo povoljno odlovali učinkite skoplanske vaje. Kot vsako leto, je tudi letos nastopila vzorna naša vojska, (50) iz M. Sobote pod vodstvom podpor. g. Iv. Filipoviča. Domača članska vrsta je nato pokazala na krogih prav lepe kombinacije. Šest naraščajnic je h koncu izvajalo pod br. Hočevarja dobro sestavljene vaje na gredi, ki so bile pač primeren zaključek telovadbe Soboškega Sokola. Pri vseh vajah in veselici je svirala marib. sokolska godba pod kapelnikom br. Sušteršičem. — ar.

Nov književni jezik

Sedaj so prevedli biblijo celo v afrikanski jezik. Afrikanci se ukvarjajo tudi s poezijo, ki ni brez vrednosti. Poskusi, kako bi se afrikanski književni jezik obnesel v prometu in pri oblastih, so dobro uspeli. Sedaj je angleški parlament kronal afrikanske želje po književnem jeziku s tem, da je priznal afrikanskemu književnemu in občevalnemu jeziku popolno enakopravnost z angleškim. Še po burski vojni je skušala Anglija udušiti — deloma celo z drakoničnimi sredstvi — te afrikanske želje. Posledica je bila pa ta, da so jih Afrikanci še bolj propagirali. Sedaj so končno dosegli zaželeni cilj.

Viktor Méric:

Pomlajeni

H. del.

V žlezah.

Kratek kašelj, potem znamenje z roko. Sedaj povzame besedo dr. Schutzler:

»V človeškem telesu, gospod moj, je dolga vrsta žlez. Nekaj nam je znanih. Drugih ne poznamo. Žleze so pravcate male tovarne, v katerih se izdeluje za naše življenje neobhodno potrebna tekočina. Razven že prej omenjene glavne žleze v vratu so še najbolj znane žleze poleg ledvic, ki so tako važne, da bi izguba ene same povzročila takojšnjo smrt. Potem je važna žleza ob vnožju možgan, druga sredi možgan in potem takozvana timus-žleza, ki ob človeški doraščenosti sama od sebe izgine. Najvažnejša — sedaj pridemo k našemu problemu — je pa medtelesna žleza, glede katere ostane večna čast in zasluga Brown-Séquardu, ki je svet na njo opozoril.«

»Žalibog« — prekine govornika Ugolin — »je pa ta učenjak tvegale le male, zelo previdne poskuse, ki so dali medle rezultate. Ostal je pri podkožnih injekcijah z ekstraktom seksualnih žlez. Začetkoma so opazili pri pacientih naraščanje moči mišičevja, potem pa za nekaj časa večjo prožnost in odpornost telesa. Učenjak je na ta način zdravil kronične bolezni, kakor leproparalizo, sladkorno bolezen in jetiko. Rezultati niso bili dovolj pozitivni in tako se je ta metoda opustila. Škoda zanjo. Medtem je pa v Rusiji dr. Poehl pod imenom spermin uporabljal ekstrakt živalskih žlez. Tudi iz tega ni bilo bogve kaj. Napaka naših predhodnikov je v tem, da so premalo preiskovali strukturo žlez. Šele Steinach je ugotovil, da dajejo gotove žleze silno važno tvarino, ki se imenujejo hormon. Hormon je pravi življenjski vrelec. Mno-goštevilni poskusi so to dokazali. Učenjaki seveda v vsem ne soglašajo. Boin in Ancel trdita, da prihaja hormon iz medtelesne žleze, Stave, Voronov in

Retterer so pa mnenja, da je hormon tudi v samih seksualnih žlezah. Zame je pa ves problem enostavnejši.«

V tem trenutku se zgane tajnik, mrko me pogleda ter dvigne napol svojo košeno telo.

»Mojster! ...«

Ugolin je videti nevoljen.

»Vem. V tej točki sva nasprotnega mnenja, dovolite pa, da vas opozorim, da lahko poleg Voronovih del razstavim tudi svoja raziskovanja. Moji poskusi so temeljiti in moji sklepi prepričevalni, naravnost silni. Žleze, ki proizvajajo hormon, dajejo mladost ter podpirajo vse plemenite celice. Samo injekcije bo treba še izpopolniti. Mnogo se bo lahko koristilo človeštvu. Zahvala pripada Olieru, Carelu in drugim, ki so nam pokazali pot.«

Prenehal je in uprl pogled v mene. Hlastno sem pisal svoje beležke. Nisem pa gotov, da pravilno sledim in razumem. Zvečer, ko prepisujem svoje beležke na čisto, moram mnogo premišljovati. Te zgodbe o celicah, žlezah, hormonih, mikrobah in drugih neskončno malih bitjih, ki se borijo med seboj ter proizvajajo nevarne strupe in veleskoristne tekočine, me silno vznemirjajo. To naj bo življenje? To naj bo individuum? Da, tak oje, ravno tako. Biljoni in trilijoni celic se sprehajajo po naši krvi, po našem mozgu, v sestavini naših teles. Mi nismo nič drugega kot celice, ki so soudeležene na življenju velikega organizma. Celice, celice, celice brez konca in kraja.

Mali starec, ta kašljajoči in zasmehljivi možak se mi pa ne zdi več tako smešen. Ali naj priznam? Tudi odvrten mi ni več.

Genij ali blaznost? Brez dvoma oboje. Nadaljujem z Ugolinom razlago od tam, kjer je bila prekinjena.

»Vse v vašem organizmu ni ničesar drugega, kakor kemična reakcija in kombinacija. V bodočnosti bomo lahko boljše preiskali telo in njegove sestavine, biologijo bo pa treba najtesneje vezati s kemijo. Vse je krut boj za obstanek. Kdo naj popiše vse vrste divjega in blaznega

masakriranja na torišču naših teles? Kdo bo spenil to novo iljado? Kajti tudi mikrobe, fagociti in plemenite celice imajo svojega Ahila in svojega Hektorja. Uničevalec bakterij ugonobi črevesne mikrobe, fagociti pa napadajo bacile, zva-bijo jih v možganske in živčne celice, in kadar so dovolj močni, jih naskočijo in ugonobijo. Kako čudovita so ta neskončno mala bitja! To so planetarni sistemi, moj dragi gospod! Vsak atom našega organizma je svet za sebe in okrog njega se vrtijo s čudovito brzino drugi svetovi. O, pogledite in prevdarite človeško telo kot torišče inbivališče trilijonov svetov z matematičnimi postavami, z lastnim življenjem in lastnimi sposobnostmi. Potem se pa zamislite v pojmi »človek«, kakoršen velja v vsakdanjem življenju. Kaj je človek? Kaj je človek napram svetovni celokupnosti? Brez-pomembno bitje na majhni točki kot navaden elektron napram atomu sonca. Atomi sonca, atomi zvezd, vsi sistemi, kojih zakone in pravila s tolikimi težavami iščemo, vse to so celice, same celice. Celice v velikanskih skupinah tvorijo nam nerazumljive organizme. Celice se vežejo in razvijajo neprestano, večno, v neskončno, v malo in veliko, vsemirje je pa kakor velikanska odprtina. No — kaj

pravite k tej igri, gospod novinar?«

Kaj k temu pravim? Enostavno to, da se mi na teh višinah vrti v glavi. Nisem ustvarjen za take spekulacije. Skoraj bi ga prosil, naj mi s takimi stvarmi prizanesi. Previsoke, pretežke so zame. Moj razum jih ne dohaja.

»Kaj so« — nadaljuje Ugolin živahno in ognjevit, »slabotne stavbe človeškega duha? Kaj bo iz človeške morale, iz človeških ver? ... Odgovorite mi!«

Ne odgovarjam. Samo z glavo stresem. Najrajši bi vstal in v svoji zadregi napravil kakšno kretnjo, da bi se izognil vsemu, kar me tlači kakor mora. Vse valovi in drhti v meni. V mojih celicah mora biti huda revolucija.

Ugolin me opazuje ter se smehlja. Njegova prejšnja ognjevitost se je plegla. Družba s pogledi, uprtimi v mojstra, je neizpremenjeno mirna. Samo svojeglavi Ciron ima na licu napol zaničljiv, napol pomilovalen nasmeh.

Ugolin povzame zopet besedo:

»Vrnimo se na naš globus. Mogoče sem vam preveč podrobno govoril o tajnosti našega organskega življenja. Bilo je pa potrebno, da bi moje misli boljše razumeli. Pogledite — vse operacije, o katerih sem vam namigaval, vsi poskusi.

Dalje prihodnje

Mali oglasi, ki objavlja v posredovalnici in socijalno namene občinata: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek 10 p.

Mali oglasi

Zastava, doplačevanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek 10 p.

Učenka za šivanje
pridna, poštenih starišev se išče. Vstop s 15. junijem t. l. Naslov pove uprava lista. 1140

Singer šivalni stroj
za Din 500, proda Kralj, Tvorliška c. 30. 1145

Gostilna.
dobro vpeljana z lepim prometom se z inventarjem in velikim hlevom za konje samo radi bolezni lastnika takoj odda v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 1147

Šivani sandali in čevlji
se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8.

Na družabnem večeru »Orjune«
v soboto dne 2. t. m. se je izgubila v narodnem domu 1 srebrna doza za tobak z gravuro »T. K.« Najditelja prosim, da mi isto vrne, ker mi je drag spomin. Odda naj se v pisarni kartonažne tovarne Benčina i drug, Mlinska ul

Oddam za svoje
Zletnega fantiča in 3 letno deklico, oba zdrava in dobro razvita. Naslov pove uprava »Večernika«. 1095

Velika solnčna soba
separirana, z električno lučjo, uporabo kopalnice se odda eni ali dvem osebam. Naslov pove uprava lista. 1094

Lokal
za trgovino ali pisarno se da takoj v najem. Vprašati v trgovini J. N. Šošarič, Maribor, Aleksandrova c. 13. 1124

Sandale,
dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Otrošk voziček »Brenabor«,
na prodaj. Kosem. Jezdarska ulica št. 8. 1139

Žagar
z večletno prakso, izučen pri vsaki žagi ter prakso v lesu išče nameščenje. Naslov pove uprava. 1142

Otroški voziček,
močan, takoj na prodaj. — Studenci, Zrinjskega ul. 25. 1143

Absolventinja
državne dvorazredne trgovske šole išče primerne službe. Nastop takoj. Naslov pove uprava lista. 1138

Brivskega pomočnika
dobrega in solidnega delavca, iščem. Nastop takoj ali po dogovoru. Drago Juratič, Maribor, Glavni trg 1. 1136

Plisé ažur
vsake vrste, stojčice, ležeče, votle in kombinirane gube, tudi najmanjše za svilo od 2 mm naprej, ter na vseh tkanih, posebno pa na svili in na sličnem izdeluje samo prva delavnica te stroke v Mariboru, mod. atelje: Marica Kitzler, Krekova 5. 1042

Kabinet
v I. nad. mebliran, cestna in solnčna stran, poseben vhod, električna luč se takoj odda. Stritarjeva ulica 5. — Vpraša se pri hišnem posestniku I. nad. 1126

Mlada zakonca brez otrok
iščeta stanovanje sestojече iz sobe in kuhinje. Ponudbe na oglaš. oddelku »Večernika« »pod 105«. 1132

Za zamenjo stanovanj
se nudi stanodajalcem velika izbira najemnikov pri obl. konces. stanov. posredovalnici »Marstan«, Koroška c. 10. Prijave za gospodarje brezplačno. 1114

Posredovalnico

za nakup in prodajo zemljišč, hiš vil itd. je

otvoril Josip Simič

na Aleksandrovi cesti št. 5

(Palača Zadrugne gospodarske banke priličje)

Na prodaj ima posredovalnica posestva od 25.000 naprej. 1148

Družabnik

Intelligenten, pošten, z malim ali brez kapitala se sprejme pri dobičkanosnem podjetju. Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro »Družabnik«. 1149

Sladoledna tekma

je doslej razdelila že 5 nagrad a 100 Din

20 nagrad a 100 Din
50 " a 50 Din
75 " a 25 Din
150 " v blagu še jih pa pride na vrsto! 1146

Ivan Rast
prva dipl. marib. sladoledarna
Gospodarska ulica 4

Dr. Pavel V. Brežnik

JUNAKI PREKOMORSKIH POLETOV

Bogato ilustrirana knjiga velja broširana Din 36.—, vezana Din 44.—

Naroča se v knjigarni

Tiskovne zadrugne v Mariboru, Aleks. c. 13.

Kaaa!!!

Kako!!!

ALI JE RES, DA SE DOBE PRI TVRDTKI

L. ORNIK, MARIBOR

KOROŠKA CESTA 9.

VSİ OLBAČILNI PREDMETI PO IZREDNO NIZKIH CENAH TUDI NA OBROKE?

ČE JE BLAGO RES DOBRO IN TRPEZNO, KAKOR PRAVIJO NE ODLAŠAJTE

IZŠEL JE

ALBUM SLOVENSКИH KNJŽEVNIKOV

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poština 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadrugne, Maribor Aleksandrova cesta št. 13